

โครงการศิลปศึกษา : ความบันดาลใจจากภูมิลำเนาสู่งานทัศนศิลป์ ในอัตลักษณ์สังคมปักษ์ใต้¹

Art Project : Inspiration from Native Habitat for Visual Art of Southern Social Identity

มนัสชัย รัตนบุรี²

Manatchai Rattanaburi

บทคัดย่อ

ในบริบทวิถีเรื่องราวความเป็นปักษ์ใต้ ภายใต้ผลงานสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ที่ได้จากการนำเสนอผลงานของนักศึกษา ในหัวข้อโครงการเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่มีความสำคัญกับการสร้างสรรค์จากทัศนียภาพที่มีต่อปักษ์ใต้ในมุมมองต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น ผ่านผลงานทัศนศิลป์ จำนวน 7 หัวข้อโครงการ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิด จิตรกรรม ศิลปะจัดวาง ศิลปะสื่อผสม ศิลปะนาอ์ฟ ศิลปะแนวศิลป์ และศิลปะในรูปแบบสัจนิยม ที่นักศึกษาได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานมาจากภูมิลำเนา

โดยนำเสนอแนวความคิดในการสร้างสรรค์ ภาพผลงาน ที่มาและรูปแบบผลงาน ที่มีหมวดหมู่ เรื่องราวในกลุ่มเดียวกัน คือ ความเป็นปักษ์ใต้ผ่านผลงานทัศนศิลป์ของนักศึกษา ศิลปศึกษา ที่มีเนื้อหาในเรื่อง อาชีพ เศรษฐกิจ และการศึกษา ความรักความผูกพันของครอบครัวมุสลิม ภูมิปัญญาของช่างพื้นบ้าน ความเชื่อความศรัทธา ลวดลายในวิถีชีวิต อัตลักษณ์บ้านเกิด ความงามของทัศนียภาพในชุมชน ซึ่งเป็นการสะท้อนภาษาทางศิลปะ และแนวคิดของนักศึกษา เพื่อสื่อให้เห็นความเป็นท้องถิ่นผ่านงานทัศนศิลป์ และเข้าถึงการตีความทางศิลปะ จากการวิเคราะห์ผลงานสู่ภาษาเขียนที่ถูกเรียบเรียงขึ้น

¹ บทความวิชาการจากโครงการศิลปศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

อย่างเป็นลำดับขั้นตอน

คำสำคัญ : โครงการงานศิลปศึกษา ทักษะศิลป์ ความเป็นปักษ์ใต้

Abstract

This paper presents the art education projects of visual art on southern identity, organized by Department of Art Education Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University. The art education projects have been presented by BA student about the way of life of people in southern region of Thailand. The art education projects explore various dimensions of ways of life and local identity through the visual art presentation. Seven of the art education projects implement several concepts of art, including Painting, Installation Art, Mixed Media Art, Naive Art, Art Nouveau, and Realism, in the creation of artworks.

Research results found that the art education projects presented visual art on the way of life of people in southern region. The projects presented the ways of life through traditional occupation, economics, education, relationships within the Muslim family, the local craft intelligence, local faith and belief, local way of life, local identity, and the stunning scenery of local community. Those projects reflected the art-language and inspiration of students in southern region, and convinced the audience to explore local identity through visual art presentation and interpreted the meanings from the artworks into the written language, which was arranged systemically.

Keywords : the art education project, visual art, and southern identity

ความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จัดให้มีวิชามีแกนที่สำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นปีที่ 4 แกน เท่าๆ กัน คือ สุนทรียศาสตร์ ศิลปะวิจารณ์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ และศิลปะปฏิบัติ ซึ่งในรายวิชาโครงการศิลปศึกษา นักศึกษาต้องนำเสนอหัวข้อโครงการศิลปศึกษาโดยใช้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้มา เพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ในแบบเฉพาะตน นักศึกษาต้องสร้างงานทัศนศิลป์ 1 ชุด จากการปูพื้นฐานในเรื่องของสุนทรียศาสตร์ ศิลปะวิจารณ์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ ในชั้นปีที่ 1 - 3 สู่ ศิลปะปฏิบัติ ในชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา เป็นการนำเสนอโครงการศิลปกรรมสร้างสรรค์ โดยยึดหลักการในเรื่อง **องค์ประกอบของศิลปะ** ที่แบ่งโครงสร้างในส่วนของ รูปทรง และ เนื้อหา ดังนี้

รูปทรง คือ สิ่งที่มีมองเห็นได้ในทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่สร้างขึ้นด้วยการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ (Visual Elements) รูปทรงมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป ได้แก่ ทัศนธาตุที่รวมตัวกันอย่างมีเอกภาพเป็นส่วนสำคัญ เพราะเท่ากับเป็นกายของงานศิลปะ และส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูป เช่น สี ดินเหนียว หิน ไม้ กระดาษ ผ้า โลหะ ฯลฯ และเทคนิคที่ใช้กับวัสดุเหล่านั้น เช่น การระบาย การปั้น การสลัก การแกะ การตัดปะ การทอ การเชื่อมต่อ ฯลฯ

เนื้อหา คือ องค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึง ผลที่ได้รับจากงานศิลปะ ส่วนนามธรรมนั้นนอกจากเนื้อหาแล้วยังมีเรื่อง (Subject) และ แนวเรื่อง (Theme) รวมอยู่ด้วย แต่ก็มีศิลปะบางแบบไม่มีเรื่องเรียกศิลปะแบบนี้ว่า ศิลปะแบบนอนออบเจกทิฟ (Nonobjective Art) หมายถึง งานศิลปะที่ไม่แสดง หรือเป็นตัวแทนของสิ่งใด ไม่อ้างอิงหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใดในธรรมชาติ ดนตรี สถาปัตยกรรม และทัศนศิลป์บางประเภท เช่น ศิลปะแบบนามธรรม (ชูลูด นิมเมอ, 2557) ซึ่งนักศึกษาสามารถนำเสนอแนวเรื่องและสัญลักษณ์ของการแสดงออก ตามความบันดาลใจและความถนัดของนักศึกษา นักศึกษาบางคนเริ่มจากแนวเรื่องมาก่อน บางคนเริ่มจากรูปทรง บางคนเริ่มจากเทคนิคที่ตนเองถนัดและทำได้ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับบริบทของนักศึกษา

แต่ละคน แต่ท้ายที่สุดความเชื่อมโยงกันระหว่างแนวเรื่อง รูปทรง และเทคนิค ต้องมีความสัมพันธ์กันในผลงานศิลปะของนักศึกษา

แนวเรื่อง + รูปทรง + เทคนิค = งานศิลปะ
แนวเรื่อง + เทคนิค = รูปทรง
รูปทรง + เทคนิค = แนวเรื่อง

ภาพที่ 1 ตารางแสดงส่วนประกอบงานศิลปะ, ชลุด นิ่มเสมอ

ในการเสนอหัวข้อโครงการงานศิลปศึกษา แนวเรื่องของภูมิลำเนาจากวิถีเรื่องราวความเป็นปักษ์ใต้ นักศึกษาก็ยังใช้ความบันเทิงใจจากภูมิลำเนาอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาส่วนใหญ่ มีภูมิลำเนาบ้านเกิดอยู่ในภาคใต้ นักศึกษาหยิบยกประเด็นที่สนใจ รู้สึก พบเห็นและผูกพัน มาถ่ายทอดผลงานศิลปะตามรูปแบบและแนวคิด ผ่านการสร้างสรรคในแบบเฉพาะตน ซึ่งในการสร้างสรรคงานศิลปะต้องเกิดมาจากความรู้สึกจากข้างในจิตใจของผู้สร้างสรรค งานศิลปะสามารถบอกที่มาและความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรคได้เป็นอย่างดี

หัวข้อโครงการ ความสำเร็จ

ภาพที่ 2 อาชีพ เศรษฐกิจ และการศึกษา

แหล่งที่มา : พรเทพ พิจิตร, ความสำเร็จ, ศิลปะจัดวาง (2560)

ผลงานของ นายพรเทพ พิจิตร หัวข้อโครงการ ความสำเริง ถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบงานศิลปะจัดวาง (Installation Art) นักศึกษานำวัสดุสำเร็จรูปจากอาชีพสวนยางของครอบครัวมาจัดการใหม่ โดยการนำวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำสวนยางที่ผ่านการใช้งานมาเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน วัสดุแผ่นยางพาราและอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะของรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ของอาชีพที่ผ่านการใช้งานและส่วนที่นำมาตัดเย็บเพื่อเปลี่ยนรูปความหมายใหม่ กลิ่นสาบจากวัสดุที่ช่วยเพิ่มความหมายและความรู้สึกของอาชีพที่นอกเหนือการรับรู้จากการมองเห็นแค่รูปทรง ซึ่งงานศิลปะสมัยใหม่ใช้สื่อที่สามารถรับรู้ได้จากประสาทสัมผัสที่หลากหลาย เช่น รูป รส กลิ่น เสียง ฯลฯ เป็นการสื่อสารด้วยการรับรู้จากประสาทสัมผัสผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ สื่อความหมายเพื่อให้เห็นสาระเนื้อหาและแนวคิดของผลงานแก่ผู้ชม

ผลงานถูกจัดการด้วยวิธีการจัดวางที่มีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาจากความรู้สึกที่มีต่ออาชีพ การประกอบชิ้นส่วนของอุปกรณ์ขึ้นมาใหม่ด้วยความคิดฝัน จากความคาดหวังนำมาจัดวางโดยให้ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ การจัดวางที่ถูกจำลองขึ้นคล้าย หอประชุมวชิราลงกรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในวันรับพระราชทานปริญญาบัตร ผลงานถูกจัดวางขึ้นด้วยองค์ประกอบแบบดุลยภาพแบบสมมาตร (Symmetry Balance) และใช้ระยะเป็นจุดนำสายตาเป็นเหมือนเส้นทางแห่งความหวัง และความสำเร็จ สื่อความภาคภูมิใจจากความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษาที่ผสมผสานไปกับความหวังของนักศึกษาครู ท่ามกลางเศรษฐกิจราคายางพาราตกต่ำ

ภาพที่ 3 การถอดแบบติดตั้งผลงาน

แหล่งที่มา : www.sru.ac.th (2560)

แรงบันดาลใจ นักศึกษาส่วนหนึ่งของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี อาชีพของครอบครัวประกอบอาชีพสวนยางพาราเป็นหลัก ในการส่งเสียในเรื่องค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อาชีพสวนยางพาราจึงเป็นอาชีพหนึ่งของครอบครัวที่นักศึกษารักและภาคภูมิใจในอาชีพ (สัมภาษณ์เชิงลึกนายพรเทพ พิจิตร, 2560)

รูปแบบงาน ศิลปะจัดวาง (Installation Art) Installation. (อินสตอลเลชั่น) การติดตั้ง, การจัดวาง, จัดวาง : คำนี้นำมาใช้อย่างกว้างขวางในวงการศิลปะ ตั้งแต่ราว ค.ศ. 1970 สำหรับการแสดงผลงานประเภท assemblage และ environment art เริ่มแรกใช้เป็นเพียงวิธีการ ต่อมาความพยายามยกระดับเป็น installation art แต่ก็ยังไม่มีการบัญญัติชัดเจน (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

แนวความคิด ความสัมพันธ์ของความสำเร็จในชีวิตการเป็นนักศึกษากับอาชีพทำสวนยางพาราของครอบครัว ทำให้ตระหนักและซาบซึ้งถึงความสำเร็จของการศึกษา ผลงานใช้กระบวนการทางศิลปะเป็นตัวเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดแรงผลักดัน จากความคาดหวังถึงความสำเร็จที่ตั้งเป้าหมาย คือความสำเร็จการศึกษาได้สวมชุดครุยในวันรับพระราชทานปริญญาบัตรและรับใบปริญญาบัตร ซึ่งวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้นได้นอกจากการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและมีวินัยต่อตนเองแล้ว ปัจจัยที่สำคัญในการทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จนั้นก็คือ พ่อ แม่ ซึ่งความสำเร็จจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากขาดการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว ทั้งการสนับสนุนในด้านกำลังใจและด้านทุนในการสนับสนุนการศึกษา โดยอาชีพหลักของครอบครัวที่ได้หล่อเลี้ยงในการดำรงชีพ ก็คืออาชีพยางพารา ซึ่งเป็นพืชสำคัญทางเศรษฐกิจ ที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตของคนภาคใต้มาช้านาน ด้วยคุณค่าและความสำคัญของยางพารา จึงเลือกนำเสนอชิ้นงานภายใต้หัวข้อความสำเร็จ ผ่านวัตถุดิบที่เป็นยางพาราและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการทำยางพารา โดยใช้เทคนิคศิลปะการจัดวาง Installation art เป็นการนำเสนอผลงาน (สัมภาษณ์เชิงลึกนายพรเทพ พิจิตร, 2560)

หัวข้อโครงการ สายใยผูกพันแห่งรัก

ภาพที่ 4 ความรัก ความผูกพัน ของครอบครัวมุสลิม

แหล่งที่มา : ฮัสนะห์ โตโย๊ะ (2561)

ผลงานของ นางสาวฮัสนะห์ โตโย๊ะ หัวข้อโครงการ สายใยผูกพันแห่งรัก ถ่ายทอดความรักความผูกพันของแม่กับลูก ซึ่งความรักความผูกพันของแม่กับลูก ยังเป็นเรื่องราวพื้นฐาน ที่คนทำงานศิลปะนำมาถ่ายทอดเรื่องราวที่แสนบริสุทธิ์ทุกยุคทุกสมัย ผลงานถูกถ่ายทอดออกมาได้น่ารัก ผ่านสัญลักษณ์แม่กับลูกในครอบครัวมุสลิมด้วยรูปทรงที่ดูใสซื่อ บริสุทธิ์ไร้เดียงสา เหมือนศิลปะนาอีฟ ผลงานถูกสร้างขึ้นด้วยเทคนิควิธีการเย็บปักด้วยวัสดุของผ้าที่มีลวดลายและสีสันในรูปแบบการปักต่างๆ ที่ผ่านการคัดสรรลวดลายผ้าเป็นลวดลายดอกไม้ ลวดลายผ้าปาเต๊ะ ลวดลายอิสระ และลวดลายผ้าที่อยู่ในข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเทคนิคในการปักเย็บมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับหัวข้อ “สายใยผูกพันแห่งรัก”

ลักษณะเฉพาะตัว ในงานชิ้นนี้คือการแสดงความไร้เดียงสาผ่านองค์ประกอบและรูปทรงที่ดูผิดเพี้ยน ไม่ได้ถูกต้องตามหลักความเป็นจริง แต่จากการถ่ายทอดรูปทรงที่ดูอิสระแบบเด็กๆ กลับดูมีเสน่ห์ น่ารัก ขวนหลงไหลในความใสซื่อ ไร้เดียงสา จากภาพของผลงานงานชิ้นนี้ทำให้ตระหนักคิดว่าพื้นฐานทางทักษะ หลักความถูกต้อง ความสมบูรณ์แบบต่างๆ อาจไม่ใช่คำตอบของการถ่ายทอดงานศิลปะเสมอไป ซึ่ง เสน่ห์ ของงานศิลปะในบางครั้ง อาจมาจากความผิดๆ ถูกๆ ซึ่งอาจจะเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งในงานศิลปะ และการสร้างสรรค์

ศิลปะคงไม่ใช่เรื่องของสูตรสำเร็จและส่วนประกอบที่ตายตัว

แรงบันดาลใจ ฮัสนะห์ โตโย๊ะ เป็นเด็กมุสลิม ภูมิลำเนาบ้านเกิดจังหวัดปัตตานี นักศึกษาใช้ความทรงจำในวัยเด็กของตนเอง เป็นภาพแทนความผูกพันระหว่างแม่กับลูก แม่ผู้ให้กำเนิด แม่ผู้ให้ความรักความอบอุ่น และคอยดูแลเอาใจใส่ (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวฮัสนะห์ โตโย๊ะ, 2561)

รูปแบบงาน ใช้วิธีการลดทอนรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ของแม่ ลูก ของครอบครัว มุสลิม แต่ลดทอนรายละเอียด ให้เหลือแค่ระนาบและลวดลายเพื่อให้เหลือแค่แก่นสาระ ในการสื่อสารถึงเนื้อเรื่องสายใยความผูกพัน ถูกจัดวางอยู่ในองค์ประกอบที่แบ่งด้วย รูปทรงอิสระแบบดุลยภาพแบบอสมมาตร (Asymmetry Balance) หมายถึง ความสมดุล แบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน การกระจายทัศนธาตุ จุด เส้น สี รูปทรง น้ำหนักอยู่ทั่วทั้งภาพ ทำให้ภาพเกิดความกลมกลืนและเอกภาพ ผลงานดูเรียบง่าย ไร้มายา คล้ายกับงานในแบบ Naive art

ภาพที่ 5 ศิลปะนาอีฟ, ศิลปิน อองรี รูสโซ

แหล่งที่มา : ผลงาน ความฝัน, (1910)

NAIVE. (นาอีฟ) เรียบง่าย ไร้มายา ไร้มารยา ชื่อบริสุทธ์ : Naive art เป็นชื่อเรียกงานศิลปะ แบบหนึ่ง ซึ่งสร้างขึ้นโดยบุคคลที่ไม่เคยผ่านสถาบันศิลปะ หรือรับสิ่งใหม่ๆ ของวงการ พบมากในผลงานจิตรกรรมและประติมากรรมสมัยยุคกลาง ซึ่งสร้างขึ้นโดยช่างอาชีพหรือสมัครเล่น แต่มีลักษณะโดยทั่วไปคือ ยังอ่อนด้อยในทักษะ จึงมีลักษณะเหมือนกับศิลปะแรกเริ่มหรือศิลปะ ดั้งเดิม (Primitive) หรือจากผลงานของพวกเขาสมัครเล่น (Amateur art) หรือเรียกกันว่า Sunday afternoon painters หรือจิตรกรวันหยุด

พักผ่อน นอกจากนี้ Naive art ยังคล้ายกับศิลปะ พื้นบ้าน (Folk art) และศิลปะเด็ก (Children's art) (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

แนวความคิด ผลงานต้องการสื่อถึงเรื่องราวความรักความผูกพันของแม่กับลูก ซึ่งเป็นภาพความทรงจำในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผสมผสานกับจินตนาการส่วนตัว เป็นการถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกด้วยสัญลักษณ์ผ่านรูปร่างรูปทรงของแม่กับลูก ในรูปแบบการตัดทอนและลดทอนที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ภายใต้บรรยากาศเดียวกัน แสดงถึงความรักความอบอุ่น การสร้างพื้นที่แสดงออกของลดทอนที่อับอวลไปด้วยความรู้สึกที่อบอุ่น ละมุน ละไม เพื่อสื่อความงดงามของความรักที่แสนบริสุทธิ์ (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวอัสนะห์ โตโย๊ะ, 2561)

หัวข้อโครงการ ลายพรุ

ภาพที่ 6 ภูมิปัญญาของช่างพื้นบ้าน

แหล่งที่มา : จรินทร์ญา ปิ่นประวัติ, ลายพรุ จิตรกรรมสื่อผสม (2561)

ผลงานของ นางสาวจรินทร์ญา ปิ่นประวัติ หัวข้อโครงการ ลายพรุ นักศึกษา หยิบวิธีการจากผลิตภัณฑ์สานกระจูด ของหมู่บ้านป่าพรุ ตำบลเครีง อำเภอลำพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มาสร้างสรรค์โดยนำวิธีการสานกระจูด ที่มีวิธีการแบบช่างพื้นบ้าน มาผสมผสานกับเทคนิคจิตรกรรม ที่สามารถอยู่ร่วมกันได้ระหว่างเทคนิค ลดทอน สีเส้น และรูปทรง จนเกิดเป็นจังหวะและเอกภาพภายในผลงาน งานมีความน่าสนใจด้วยสีเส้น

จากจิตรกรรมและสีจากวัสดุ รวมทั้งความละเอียดละไมจากการจักสานแบบช่าง ผลงานถูกจัดอยู่ในองค์ประกอบที่แทรกกลดลายของสัตว์ เช่น ลิง เต่า ปลา ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตที่สื่อถึงการอนุรักษ์ไว้อีกด้วย (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวจิรินทร์ญา ปิ่นประวัติ, 2561)

ความน่าสนใจ หัวข้อโครงงาน ลายพรุ เป็นการนำสิ่งที่ไม่ได้สอนในรายวิชาเรียน แต่เป็นความรู้ที่ติดตัวมาจากภูมิปัญญาในแบบเชิงช่างพื้นบ้าน ที่ได้มาจากชุมชนบ้านเกิดของตน มาผสมผสานกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องขององค์ประกอบศิลป์ จิตรกรรม ศิลปะสื่อผสม นำมาประยุกต์เชื่อมโยงสู่แนวคิดที่มีกลิ่นอายและอัตลักษณ์ของอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านตัวตนจากความรู้สึกรู้สึกผูกพันและหวงแหนธรรมชาติในบ้านเกิดของตน

แรงบันดาลใจ จิรินทร์ญา ปิ่นประวัติ นักศึกษามีภูมิลำเนาบ้านเกิดที่ หมู่บ้าน ป่าพรุ ตำบลเค็ง อำเภอลำพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช นักศึกษาหิยวิธีการจากภูมิปัญญาของช่างพื้นบ้าน นำมาสร้างสรรค์ใหม่ โดยเปลี่ยนบริบทจากผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ในการใช้สอย แต่ จิรินทร์ญา กลับมองถึงความงาม เทคนิควิธีการในแบบเชิงช่าง นำมาสื่อสารใหม่ในมุมมองของงานทัศนศิลป์ ที่แฝงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้วยเทคนิคจิตรกรรม สื่อผสม สื่อผสม (MIXED MEDIA) เป็นเทคนิคกลวิธีสร้างงานจิตรกรรม ประติมากรรม และ ภาพพิมพ์ โดยนำเอาวัสดุต่างชนิดเข้าไปรวมผสมใช้งานในส่วนของการสร้างสรรค์ ส่วนจะจัดเป็นงานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ หรือผสมศิลป์ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานส่วนใหญ่ ว่าจัดอยู่เป็นงานประเภทใด

รูปแบบงาน เทคนิคจิตรกรรมสื่อผสม ที่มีลักษณะการจัดวางองค์ประกอบด้วย ระบายจากสีส้นผสมกับลวดลายจากการจักสาน ผลงานแสดงลักษณะเด่นในเชิงลวดลาย รูปทรงในธรรมชาติไม่แสดงรูปทรงที่เด่นชัด แต่มีการแอบอยู่ในรูปทรงเรขาคณิตและรูปทรงอิสระ มีลักษณะในงานกิ่งนามธรรม ซึ่งรับรู้ความรู้สึกในผลงานได้จากทัศนธาตุทางศิลปะที่แสดงสาระความงาม สีส้น ลวดลายในแบบเชิงช่างเสียมากกว่า ผลงานกลมกลืนด้วยการจ่ายองค์ประกอบจากทัศนธาตุที่มีความขัดแย้งกันในเรื่องของเทคนิค รูปทรง สีส้น กระจายเป็นจังหวะอยู่ทั่วทั้งภาพจนดูเป็นเอกภาพภายในผลงาน

แนวความคิด ผลิตภัณฑ์กระจูด สีน้า OTOP อาชีพสร้างรายได้จากผืนป่าธรรมชาติ คือต้นกำเนิด ของชีวิตมาช้านานของชาวบ้านป่าพรุ ตำบลเค็ง อำเภอลำพูน

จังหวัดนครศรีธรรมราช การได้สัมผัสกับป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของคน พืช และสัตว์ อาชีพของความผูกพันต่อสิ่งเหล่านี้ยังอยู่ในความทรงจำ จึงกลายเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสม ที่สื่อให้เห็นถึงความสำคัญของผืนป่า และผลิตภัณฑ์กระจูด และลวดลายผลิตภัณฑ์กระจูด เพื่อที่จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ไว้สืบต่อไป (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวจรินทร์ญา ปิ่นประวัติ, 2561)

หัวข้อโครงการ ความรู้สึกของการศรัทธา

ภาพที่ 7 ความรู้สึกของการศรัทธา

แหล่งที่มา : พุชียะห์ ดอเลาะ, ความรู้สึกของการศรัทธา สื่อผสม (2561)

ผลงานของ นางสาวพุชียะห์ ดอเลาะ หัวข้อโครงการ ความรู้สึกของการศรัทธา นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและเทคนิคการเย็บผ้าเข้าด้วยกัน นักศึกษาถ่ายทอดเรื่องราววิถีชีวิตประจำวัน การละหมาดของชาวมุสลิม ที่สื่อถึงความรู้สึกของการศรัทธาผ่านสัญลักษณ์ของผู้คนมุสลิมที่กำลังทำละหมาด ท่ามกลางสถาปัตยกรรมมัสยิดที่มีลวดลายเป็นพื้นหลังที่แสดงถึงความงดงามในวิถีของศาสนาอิสลาม (สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาวพุชียะห์ ดอเลาะ, 2561)

แรงบันดาลใจ นางสาวพุชียะห์ ดอเลาะ เป็นนักศึกษามุสลิม ภูมิลำเนาบ้านเกิด จังหวัดยะลา ที่นำเรื่องในชีวิตประจำวันมาถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะ การละหมาดเป็น

ศาสนกิจอย่างหนึ่งในศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นการแสดงถึงความเคารพสักการะความขอบคุณ และความภักดีต่ออัลลอฮ์ นักศึกษาใช้ความรู้สึกรักจากประสบการณ์ และความรู้สึกรักศรัทธา เป็นสิ่งนำทางในการสร้างสรรค์ผลงาน

รูปแบบงาน มีลักษณะเป็นลวดลายอยู่ในรูปทรงของผู้คนและสถาปัตยกรรม โดยใช้เทคนิคจิตรกรรมผสม ผลงานถูกแบ่งเทคนิควิธีการออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูปทรงผู้หญิงมุสลิมซึ่งเป็นจุดเด่นของภาพ ใช้เทคนิคผ้านำมาปะติดเพื่อเลียนแบบร่องรอยความเป็นจริงมีการปะติดเพื่อให้เกิดความนูนเหมือนผ้าที่สวมใส่ ส่วนที่ 2 คือส่วนของพื้นหลังใช้เทคนิคจิตรกรรมสีอะคริลิก สร้างลวดลายและคลุมโทนสีให้เกิดความกลมกลืนกับสีของผ้าที่เป็นจุดเด่น ผลงานนี้ใช้วัสดุผสมกับสื่อของจิตรกรรมในการนำเสนอผลงาน เพื่อค้นหาความเป็นไปได้ในเชิงเทคนิคกระบวนการ การสร้างสรรค์และความหมายใหม่ๆ ของสื่อจิตรกรรมและงานในรูปแบบ 2 มิติ ซึ่งผลงานที่เป็นการออกแบบลวดลายของพูชิยะห์ทำให้นักถึงศิลปะ อาร์ต นูโว

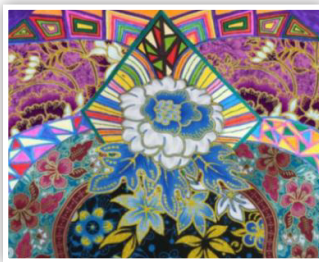
ภาพที่ 8 รูปแบบงาน อาร์ต นูโว, ศิลปิน Mucha Foundation,
แหล่งที่มา : ผลงาน Zodiac (1896)

ART NOUVEAU (อาร์ต นูโว) นวศิลป์ เป็นชื่อเรียกลักษณะกระบวนแบบของงานศิลปะแบบหนึ่ง มีลักษณะโน้มเอียงเชิงศิลปะตกแต่งหรือมัณฑนศิลป์ (Decorative art or style) มีการสร้างงานทั้งประเภทจิตรกรรม ประติมากรรม วาดเส้น สถาปัตยกรรม

ภาพพิมพ์ และงานศิลปะประยุกต์ทั้งหลาย ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วประเทศต่างๆ ในยุโรป มีระยะเวลาของความนิยมสูงสุดอยู่ในระหว่าง ค.ศ. 1895 - 1905 จากนั้น จึงค่อยเสื่อมความนิยมลง Art Nouveau เป็นภาษาฝรั่งเศส แปลว่าศิลปะแบบใหม่หรือนวนศิลป์ เกิดขึ้นจากความไม่พึงพอใจต่อพวกแนวอนุรักษนิยมศิลปะแบบเก่าที่ขอบล็อกเลียน ศิลปะในอดีต โดยเฉพาะการสร้างงานประเภทเครื่องเรือนหรือการตกแต่งและอื่นๆ มักนิยมลอกแบบของพวก Classical ทั้งหลายมาดัดแปลงบ้างเล็กๆ น้อยๆ ศิลปินและนักออกแบบหลายคนจึงเสนอผลงานแบบใหม่ขึ้น มาแข่งขัน โดยพวกเขานำความงามของธรรมชาติ เช่น ดอกไม้ ไม้พรรณพฤกษาต่างๆ เถาวัลย์ และอื่นๆ ที่แสดงความงามของเส้นที่อ่อนหวาน งามชดช้อย ฯลฯ ความงามตามลักษณะแบบอย่างทำนองนี้ เริ่มในงานจิตรกรรมและประติมากรรมก่อน โดยมีศูนย์กลางความเคลื่อนไหวใน กรุงปารีส พร้อมกับที่เกิดขึ้นในอังกฤษ ทั้งรูปแบบและความคิดคล้ายกัน จากนั้นก็แพร่ขยายออกไปทั่วยุโรป (กำจร สุนพงษ์ศรี, 2559)

แนวความคิด ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ได้สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของความศรัทธา โดยใช้การละหมาด ผ้าปาเต๊ะ และลวดลายสถาปัตยกรรมอิสลาม มาสร้างสรรค์ในรูปแบบสื่อผสม เพื่อให้งานสื่อถึงความศรัทธา การละหมาดเป็นสิ่งสำคัญของชาวมุสลิมทั่วโลก ดังนั้น การละหมาดก็จะสื่อในความเคารพต่อพระเจ้า (อัลลอฮ์) ทำละหมาดก็จะสื่อความรู้สึกที่แตกต่างกันไป ลวดลายสถาปัตยกรรมเพื่อสื่อความเป็นมุสลิม มัสยิดเป็นสถานที่ทำศาสนกิจของชาวมุสลิม ส่วนผ้าปาเต๊ะจะสื่อถึงคนมุสลิมสามจังหวัดที่นิยมสวมใส่ จึงเป็นเอกลักษณ์ที่เห็นได้ชัด จากข้อความข้างต้น หลักศรัทธาและหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม ลวดลายสถาปัตยกรรมอิสลาม และลวดลายผ้าปาเตะนั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นงานศิลปะในรูปแบบของงานสื่อผสมได้ โดยการดึงความเป็นเอกลักษณ์ของลวดลายสถาปัตยกรรม และลวดลายผ้าปาเต๊ะ ไม่ว่าจะเป็นด้านรูปร่าง รูปทรง รวมทั้งความงามของลวดลาย มาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะที่ผ่านการจัดองค์ประกอบศิลป์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความงามของลวดลาย โดยมีแนวคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของศิลปกรรมอิสลามที่เกี่ยวข้องกับหลักปฏิบัติ ลวดลายและรูปทรงสถาปัตยกรรม มัสยิด ที่มีทั้งความงาม รูปทรงต่างๆ ของลวดลายอยู่ในผลงานอันแสดงให้เห็นถึงความงามเอกลักษณ์ของลวดลายในรูปแบบของอิสลาม (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวพวยิยะห์ ดอเลาะ, 2561)

หัวข้อโครงการ ผ้าถุงของย่า

ภาพที่ 9 ลวดลายในวิถีชีวิต

แหล่งที่มา : วรณิชา ทิพย์เนตร, ผ้าถุงของย่า สือะคริลิคบนผืนผ้าใบ (2561)

ผลงานของ วรณิชา ทิพย์เนตร หัวข้อโครงการ ผ้าถุงของย่า วัตถุสิ่งของเป็นเสมือนภาพแทนเพื่อทำให้นักถึงบุคคลที่เป็นที่รักและผูกพันได้ จิตรกรรมของ วรณิชา ทิพย์เนตร สร้างสรรค์ลวดลายขึ้นมาใหม่โดยมีที่มาเดิมจากลายผ้าปาเต๊ะ เพื่อระลึกถึงย่า โดยการเลือกจัดวางองค์ประกอบลวดลายดอกไม้เพื่อให้เกิดความงดงาม การบูชา ศูนย์รวมจิตใจ เพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อย่าผู้เป็นที่รักของครอบครัวและลูกหลาน (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาววรณิชา ทิพย์เนตร, 2561)

แรงบันดาลใจ ผ้าปาเต๊ะ ลวดลายในวิถีชีวิตประจำวันของย่า ผู้หญิงในแถบภาคใต้มักใส่ผ้าถุงเวลาที่อยู่บ้าน หรือไปวัด ผ้าถุงแสดงความเป็นผู้หญิง ซึ่งแรงบันดาลใจของ วรณิชา ทิพย์เนตร มาจากย่าของตน และความหลงใหลในความงามของลวดลายจากผ้าปาเต๊ะ

รูปแบบงาน ผลงานมีลักษณะเป็นลวดลายโดยมีที่มาจากผ้าปาเต๊ะ นำมาประยุกต์กับระนาบแบนๆ คล้ายลวดลายกราฟฟิคสีเส้นดูตัดตาด ผลงานมีลูกผสมระหว่างลวดลายที่มีที่มาจากรูปทรงของดอกไม้ ใบไม้ และระนาบที่มีสีเส้นให้ความรู้สึกที่ถูกแทนค่าในเชิงนามธรรมและกึ่งนามธรรม

ผลงานมีความน่าสนใจในเรื่องของการกระจายรูปทรงและสีเส้นได้อย่างแปลกตา ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากลวดลายผ้าปาเต๊ะ สีถูกถอดแบบมาจากลายผ้าปาเต๊ะในบางส่วน

ซึ่งเป็นการถอดความหมายจากสี่ทางวัฒนธรรมที่อยู่ในวิถีชีวิตของผู้คน และบางส่วนเป็นสิ่งที่เกิดจากความรู้สึกที่ดูสุดโต่งจากความรู้สึกส่วนตัวที่มีต่อเนื้อหา ส่วนของรูปทรง เป็นรูปทรงอิสระที่ตัดทอนมาจากกรุปทรงธรรมชาติ ผสมผสานกับรูปทรงเรขาคณิตได้อย่างลงตัว การกระจายของรูปทรง สี และลวดลาย ถูกกระจายและผสมผสานได้อย่างกลมกลืนภายในองค์ประกอบโดยรวมของภาพ

แนวความคิด ผลงานชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงความทรงจำที่ผ่านมามีต่อยาที่ได้อาศัยอยู่ร่วมกันในช่วงวัยที่ยังเป็นเด็ก และได้เห็นถึงการใช้ชีวิตของยาในแต่ละวัน โดยการแต่งกายของยาจะใช้ผ้าปาเต๊ะเป็นเครื่องนุ่งห่ม ดังนั้น จึงเปรียบเสมือนเครื่องย้าเตือนว่าเมื่อไหร่ที่เห็นปาเต๊ะที่ไหน ก็จะทำให้ย้อนนึกถึงเวลาที่ผ่านมามีได้ เห็นยาใช้เป็นเครื่องนุ่งห่ม และทุกครั้งที่ยาสวมใส่ผ้าปาเต๊ะ ยาก็จะสวมใส่ผ้าปาเต๊ะที่มีลักษณะลวดลายดอกไม้ ลายเส้น จุด และลวดลายที่มีเอกลักษณ์ต่างๆ ผลงานจะถ่ายทอดออกมาในรูปแบบลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่มีลักษณะลวดลายของผ้า เป็นดอกไม้ ลายเส้น จุด และลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ต่างๆ เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงลักษณะลวดลายของผ้าปาเต๊ะที่ยาสวมใส่ในชีวิตประจำวัน (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาววรรณิษา ทิพย์เนตร, 2561)

หัวข้อโครงการ อัตลักษณ์จังหวัดตรัง

ภาพที่ 10 อัตลักษณ์บ้านเกิด

แหล่งที่มา : อนุศักดิ์ สมาริ, อัตลักษณ์จังหวัดตรัง สื่อผสม (2561)

ผลงานของ อนุศักดิ์ สมานี หัวข้อโครงการ อัตลักษณ์จังหวัดตรัง เป็นการนำ อัตลักษณ์ของบ้านเกิดมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน ถ่ายทอดวิถีชีวิต อาชีพ อาหารการกิน และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ผ่านสัญลักษณ์ในจังหวัดตรัง ผสมผสานกับความรู้สึก และจินตนาการ ด้วยเทคนิคสื่อผสม (สัมภาษณ์เชิงลึก นายอนุศักดิ์ สมานี, 2561)

แรงบันดาลใจ สิ่งที่อยู่ใกล้และพบเห็นในบ้านเกิดของตนเอง วิถีชีวิต อาชีพ อาหาร การกิน และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ รวมทั้งความเชื่อและความหลากหลายทาง พหุวัฒนธรรม (สัมภาษณ์เชิงลึก นายอนุศักดิ์ สมานี, 2561)

อัตลักษณ์ ในหัวข้อโครงการ อัตลักษณ์จังหวัดตรัง ถูกถ่ายทอดจากสิ่งที่อยู่ใน วัฒนธรรมและในวิถีชีวิต ซึ่งในภาษาภาพ สิ่งที่สามารถอธิบายได้ในเชิงสัญลักษณ์ต้องมีความเข้าใจและรู้จักจุดเด่นของพื้นที่นั้นเป็นอย่างดี สัญลักษณ์ มีความสำคัญในการสื่อความหมายเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาของเรื่อง ซึ่งสัญลักษณ์ที่นำมาใช้ในผลงาน คือ สัญลักษณ์ ที่เห็นเป็นรูปธรรม เช่น สถาปัตยกรรม วัตถุ อาหาร ส่วนสัญลักษณ์ที่อธิบายความเป็นนามธรรมจากรู้สึก เช่น ลวดลายอิสระ สีเส้นในวัฒนธรรม อาจมีที่มาจากสัญลักษณ์ ที่เป็นจุดเด่นที่อยู่ในวิถีชีวิต เช่น สีจากลวดลายผ้าปาเต๊ะ ที่สื่อถึงความเป็นปักษ์ใต้ และสัญลักษณ์อื่นๆ ที่เป็นสัญลักษณ์ในอุดมคติ ที่มาจากเรื่องเล่า ตำนานความเชื่อ เป็นต้น

รูปแบบงาน ผลงานถูกสร้างสรรค์ด้วยเทคนิคสื่อผสม โดยใช้วัสดุผ้าที่มีลวดลายดอกไม้ ลวดลายอิสระ และโทนสีที่ดูสดใสคล้ายกับลายผ้าปาเต๊ะที่ให้ความรู้สึกถึงกลิ่นอาย ความเป็นปักษ์ใต้ ผลงานไม่ได้แสดงสาระพื้นผิวของรูปทรงตามหลักความเป็นจริง แต่ใช้วัสดุของผ้าที่แสดงความนุ่มนวล เพื่อลดความแข็งกระด้างจากพื้นผิวของรูปทรงจากความเป็นจริงลง โดยใช้วิธีการนำผ้าที่ผ่านการคัดสรรลวดลาย และรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบทัศนธาตุทางศิลปะ ที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างโครงสร้างทางรูป และโครงสร้างทางเนื้อหา มาปะติดปะต่อเรื่องราวที่เป็นสิ่งดึงดูดจากมุมมองและความรู้สึก ภายในจิตใจที่มีต่อบ้านเกิด ผ่านรูปทรงที่เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและในวิถีชีวิตที่มีในจังหวัดตรัง และเก็บรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อให้ผลงานเกิดความสมบูรณ์ด้วยสื่อะคริลิก ถ่ายทอดผลงานออกมาในแบบกึ่งนามธรรม ซึ่งศิลปะนามธรรมอาจมีลักษณะกึ่งธรรมชาติ กึ่งนามธรรมก็ได้ เรียกว่า semi abstract คือยังมองดูรูปลักษณะได้ว่าเป็นรูปอะไร เช่น ภาพคนหรือวัตถุ แต่มีลักษณะผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติบ้าง

แนวความคิด อัตลักษณ์ของชาวตรัง มีลักษณะเฉพาะตัวที่โดดเด่นเช่น อัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน ที่มีการผสมผสานแบบ ไทย จีน และอิสลาม มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตที่สืบทอดเอกลักษณ์ประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น ความเป็นอยู่ของจังหวัดตรังที่มีความสุขในวิถีความเป็นอยู่ ทางด้านวัฒนธรรมประเพณี (สัมภาษณ์เชิงลึก นายอนุศักดิ์ สมาริ, 2561)

หัวข้อโครงการ ภูมิทัศน์เมืองกับความงดงามของช่วงเวลา

ภาพที่ 11 ความงามของทัศนียภาพในชุมชน

แหล่งที่มา : ทาริกา หนูเอี่ยม, ภูมิทัศน์เมืองกับความงดงามของช่วงเวลา
สีน้ำมันบนผ้าใบ (2561)

ผลงานของทาริกา หนูเอี่ยม หัวข้อโครงการ ภูมิทัศน์เมืองกับความงดงามของช่วงเวลา นักศึกษามีภูมิลำเนาบ้านเกิดที่จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่มาศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลงานนำเสนอภาพภูมิทัศน์เมืองในชุมชนบ้านดอน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในช่วงเวลาเย็น เป็นการบันทึกความงามของภูมิทัศน์เมืองและช่วงเวลา (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวทาริกา หนูเอี่ยม, 2561)

โครงการ ภูมิทัศน์เมืองกับความงดงามของช่วงเวลา เป็นการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้ข้อมูลภาพถ่ายเป็นต้นแบบในการทำงาน ซึ่งเป็นความสะดวกในยุคปัจจุบันในการเก็บข้อมูลจากการถ่ายภาพมาเป็นต้นแบบที่นอกเหนือจากการไปวาดภาพในสถานที่จริง

การสำรวจและลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ ต้องมีความเชื่อมโยงกับขอบเขตด้านเนื้อหา และแนวคิด เป็นตัวกำหนดช่วงเวลาในการไปเก็บข้อมูลหรือถ่ายภาพ ซึ่งค่อนข้างมีความสำคัญ เพราะนอกจากมุมมองและองค์ประกอบที่เป็นสาระผ่านรูปทรงภายในภาพแล้ว สภาพอากาศ แสงเงา ช่วงเวลาที่ส่งผลในเรื่องของบรรยากาศภายในภาพ มีความสำคัญที่จะถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านโทนสีและบรรยากาศของผลงานจิตรกรรมในรูปแบบเหมือนจริง เพื่อให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งต่าง ๆ เช่น สดใส มีความสุข อบอุ่น ฯลฯ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับหัวข้อที่ตั้งใจพินิจไว้

ทักษะและความเข้าใจในเรื่องของความถูกต้อง ต้องผ่านการฝึกฝนและมีความเข้าใจในเรื่องของมุมมอง สัดส่วน การร่างภาพ น้ำหนักแสงเงา ระยะเวลาในภาพ วิธีการลงตาในงานจิตรกรรมแบบเหมือนจริงเพื่อให้เกิดมิติและความลึกบนระนาบแบนๆ บนผืนผ้าใบ รวมทั้งความรู้ในเรื่องของเทคนิคกระบวนการในเรื่องของสี ต้องทำความเข้าใจในเรื่องของคุณสมบัติของสี เช่น สีน้ำมัน สีอะคริลิก การแห้งช้า แห้งเร็ว การรอจังหวะลำดับขั้นตอนในกระบวนการทำงานต้องมีการวางแผนและรู้ศักยภาพเครื่องมือในแบบเชิงช่าง ซึ่งงานจิตรกรรมรูปแบบเหมือนจริง เทคนิคสีน้ำมันที่เป็นสื่อโบราณ ก็ยังมีเสน่ห์และน่าหลงใหลในความงามและสาระของเนื้อหาตามแบบศิลปะสำนึกนิยม (Realism) ทุกยุคสมัย

แรงบันดาลใจ มุมมองที่ดูเรียบง่าย ธรรมดาสามัญ แต่ถูกบันทึกไว้แบบตรงไปตรงมา สุนทรียภาพทางความงามในงานจิตรกรรมเป็นปัจจัยพื้นฐาน ที่สามารถรับรู้ได้ และเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยนำเสนอผลงานออกมาในรูปแบบเหมือนจริงหรือสำนึกนิยม (Realism) (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวธาริกา หนูเอี่ยม, 2561)

รูปแบบงาน เรียลลิสม์ (Realism) หมายถึง ลัทธิที่มีแนวความคิดและแนวทางการสร้างงานโดยยอมรับความเป็นจริงที่มองเห็นและพิสูจน์ได้ ในทางศิลปกรรม คือการสร้างงานที่เป็นความจริง ทั้งเนื้อหาและรูปแบบ จะเขียนภาพที่เกี่ยวกับความเป็นจริงเท่านั้น ไม่เขียนภาพที่ลักษณะเพ้อฝันที่หลีกหนีความเป็นจริง ศิลปินพยายามแสดงความจริงที่ปรากฏในชีวิตประจำวันตามสภาพความเป็นจริง ความงามและความจริงอยู่ที่วัตถุและมนุษย์ จะต้องถ่ายทอดให้เป็นภาพเป็นรูปแบบที่รู้เห็นได้ด้วยความถูกต้องชัดเจนผ่านทักษะการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปิน

แนวความคิด ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมภายใต้หัวข้อ ภูมิทัศน์เมืองกับความงดงามของช่วงเวลา ถ่ายทอดในเรื่องราวความงามของสถานที่ ในช่วงเวลาหนึ่งที่ได้พบเจอมา เป็นการสื่อเรื่องราวของมุมมองในความงดงามของทิวทัศน์เมืองในช่วงเวลายามเย็น ซึ่งได้ถ่ายทอดความประทับใจและความงดงาม ของสถานที่นั้นคือ เมืองสุราษฎร์ธานี หรือเรียกอีกชื่อว่า บ้านดอน ในช่วงยามเย็น และเกิดความรู้สึกซาบซึ้งถึงความงามทางสุนทรียภาพของภาพเหตุการณ์ตรงหน้า จึงนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมในรูปแบบเหมือนจริง (สัมภาษณ์เชิงลึก นางสาวพาริกา หนูเอี่ยม, 2561)

บทสรุป

การจัดการเรียนการสอนวิชาโครงการ ของหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษา เป็นการเปิดกว้างทางความคิด โดยนักศึกษาสามารถเลือกหัวข้อที่ตัวเองสนใจจากแรงบันดาลใจ สู่หัวข้อ แนวความคิด รูปแบบงาน ภาพร่าง และขยายเป็นผลงานสร้างสรรค์จำนวน 1 ชุด ผ่านศิลปะปฏิบัติ “โครงการศิลปศึกษา : ความบันดาลใจจากภูมิสำเนาสู่งานทัศนศิลป์ในอัตลักษณ์สังคมปักษ์ใต้” เป็นการนำเสนอผลงานของนักศึกษาในกลุ่มหนึ่งที่สนใจเรื่องราวใกล้ตัวที่รู้สึกและพบเห็น ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทัศนศิลป์ด้วยสื่อที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งผลงานศิลปะก็ยังเป็นภาษา ภาษาหนึ่งที่ยังสะท้อนและสื่อสารเรื่องราวความเป็นยุคสมัยและความเป็นไปของสังคมและพื้นที่นั้นๆ ได้เป็นอย่างดี แต่ก็มีนักศึกษาอีกจำนวนมากที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวอื่นๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับปักษ์ใต้บ้านเกิดของตน ซึ่งขึ้นอยู่กับความชอบและความสนใจของนักศึกษาเอง โครงการงานศิลปศึกษา ยังใช้วิธีการให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาจากอาจารย์ในหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาร่วมกัน เพื่อบ่มเพาะและขัดเกลาให้นักศึกษา ผ่านกระบวนการต่างๆ ไปได้ จนถึงเป้าวัตถุประสงค์ของโครงการงานศิลปศึกษา ก่อนนักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในชั้นปีที่ 5 ตามโรงเรียนเครือข่ายในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเทอมถัดไป

เอกสารอ้างอิง

กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2559). **พจนานุกรมศัพท์ทัศนศิลป์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ชลูด นิ่มเสมอ. (2557). **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.

บุคลากรกรม

สัมภาษณ์เชิงลึกนายพรเทพ พิจิตร โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 30 เดือน ธันวาคม 2560
 สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาวอัสสนะห์ โตไย๊ะ โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 15 เดือน มีนาคม 2561
 สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาวจรินทร์ญา ปิ่นประวัติ โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 16 เดือน มีนาคม 2561
 สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาวฟูชียะห์ ดอเลาะ โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 12 เดือน กุมภาพันธ์ 2561
 สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาววรรณิษา ทิพย์เนตร โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 เดือน กุมภาพันธ์ 2561
 สัมภาษณ์เชิงลึกนายอนงค์ศักดิ์ สมภาธิ โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 เดือน มีนาคม 2561
 สัมภาษณ์เชิงลึกนางสาวทวาริกา หนูเอี่ยม โดย นายมนัสชัย รัตนบุรี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 เดือน มีนาคม 2561